

ΠΑΣΧΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ!!!

Αγαπημένα μου ζουζούνια, ξημερώνει αλλά αισθάνθηκα την ευχαρίστηση να σας γράψω για το Πάσχα κάποια πραγματάκια...

Σας γράφω λίγα λόγια για το Πάσχα το ελληνικό και επιθυμώ να τα διαβάσετε με προσοχή...

Διαβάστε , λοιπόν, σιγά σιγά τα παρακάτω ... Εστω και ένα να μάθετε αξίζει τον κόπο...

Τι γιορτάζουμε, τι είναι η Μεγάλη Εβδομάδα, ο Επιτάφιος κ.τ.λ. Τι συμβολίζουν όλα αυτά; Γιατί βάφουμε αυγά;

Τι σημαίνει Πάσχα;

- Η λέξη **Πάσχα** προέρχεται από την εβραϊκή λέξη «Πεσάχ» που σημαίνει **«διάβαση»** δηλαδή πέρασμα από τη μια πλευρά στην άλλη.

Πέρασμα όμως με την έννοια **του διωγμού** και όχι του περιπάτου, της βόλτας...

Η πρώτη επίσημη αναφορά στη γιορτή του Πάσχα γίνεται στην Παλαιά Διαθήκη και πιο συγκεκριμένα στην εποχή του Μωϋσή, τότε που οι Εβραίοι διέσχισαν αναγκαστικά την Ερυθρά Θάλασσα για απελευθερωθούν από τους Αιγυπτίους..

Ο χριστιανικός συμβολισμός του Πάσχα, έτσι όπως τον γνωρίζουμε στις μέρες μας, καθιερώθηκε για πρώτη φορά από τον **Απόστολο Παύλο**.

Το Χριστιανικό Πάσχα, ή κοινώς **Πασχαλιά** ή ελληνοπρεπώς **Λαμπρή**, και ειδικότερα η **Ανάσταση του Χριστού** ή απλώς **Ανάσταση**, είναι η σπουδαιότερη γιορτή του **χριστιανικού** εκκλησιαστικού έτους. Γιορτάζεται την πρώτη Κυριακή μετά την

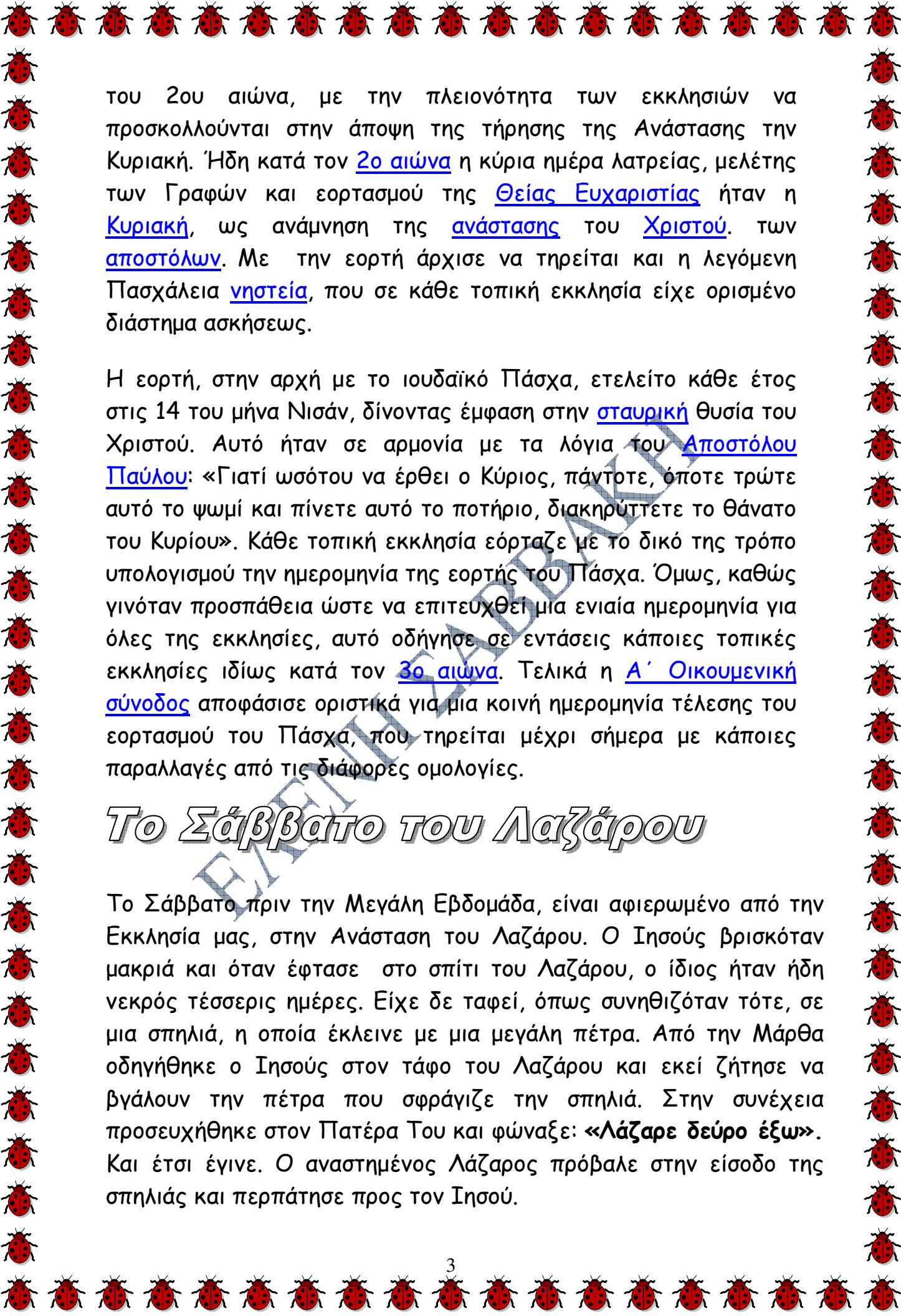
πανσέληνο που ακολουθεί την εαρινή ισημερία της 21ης Μαρτίου μη συμπεριλαμβανομένης, κατά το Ιουλιανό ημερολόγιο στην Ορθόδοξη εκκλησία και κατά το Γρηγοριανό στην Ρωμαιοκαθολική. Γιορτάζεται η ανάσταση του Ιησού Χριστού.

Με τον όρο Ανάσταση αναφερόμαστε είτε στην εβδομάδα της Ανάστασης μέχρι το Σάββατο της Διακαινησίμου, είτε στην περίοδο των 50 ημερών που ακολουθούν την εορτή της Ανάστασης, όπου και η καλούμενη τελευταία ημέρα (αριθμητικά) Πεντηκοστή.

Η εορτή της Ανάστασης του Ιησού Χριστού, λόγω της σπουδαιότητάς της, επηρεάζει το εορτολόγιο της Ορθόδοξου Εκκλησίας τόσο 40 ημέρες πριν από αυτό (Μεγάλη Τεσσαρακοστή, Τριώδιο) όσο και 50 ημέρες μετά (περίοδος Πεντηκοσταρίου). Οι ακολουθίες που τελούνται τότε έχουν αρχαιοπρέπεια (ανάγονται στους πρώτους αιώνες του Χριστιανισμού, όπως η αφή του Αγίου Φωτός), κατάνυξη και λαμπρότητα, και περιγράφονται λεπτομερώς στο τυπικό της Εκκλησίας.

Ιστορία του εορτασμού της Ανάστασης

Στην Καινή Διαθήκη, δεν καταγράφονται πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που τηρούσαν την εορτή της Ανάστασης τα μέλη της πρώτης χριστιανικής εκκλησίας. Η πρώτη «πασχάλια έριδα» σχετικά με τον ετήσιο εορτασμό του χριστιανικού Πάσχα, δηλαδή της Ανάστασης, εμφανίστηκε κατά το 2ο αιώνα. Οι εκκλησίες της Μικράς Ασίας ακολουθούσαν την αρχαία ιωάννεια «τεσσαρεσκαίδεκατική» πρακτική, τηρώντας το "Μυστικό Δείπνο" το αναμνηστικό «Δείπνο του Κυρίου», την ίδια ημερομηνία με το Πάσχα των Εβραίων. Αυτό σήμαινε ότι εορταζόταν το Πάσχα την ημέρα που αντιστοιχούσε στις 14 του ιουδαϊκού μήνα Νισάν, ανεξαρτήτως από το αν αυτή η ημέρα συνέπιπτε να είναι Κυριακή (η οποία ονομαζόταν τότε «Ημέρα του Ήλιου»). Οι αντίπαλοί τους επιχειρηματολόγούσαν υπέρ της άποψης ότι την Ανάσταση θα έπρεπε να εορτάζεται την πρώτη Κυριακή μετά το ιουδαϊκό Πάσχα. Η διαμάχη συνέχισε να εντείνεται ως το δεύτερο μέρος

του 2ου αιώνα, με την πλειονότητα των εκκλησιών να προσκολλούνται στην άποψη της τήρησης της Ανάστασης την Κυριακή. Ήδη κατά τον 2ο αιώνα η κύρια ημέρα λατρείας, μελέτης των Γραφών και εορτασμού της Θείας Ευχαριστίας ήταν η Κυριακή, ως ανάμνηση της ανάστασης του Χριστού. των αποστόλων. Με την εορτή άρχισε να τηρείται και η λεγόμενη Πασχάλεια νηστεία, που σε κάθε τοπική εκκλησία είχε ορισμένο διάστημα ασκήσεως.

Η εορτή, στην αρχή με το ιουδαϊκό Πάσχα, ετελείτο κάθε έτος στις 14 του μήνα Νισάν, δίνοντας έμφαση στην σταυρική Θυσία του Χριστού. Αυτό ήταν σε αρμονία με τα λόγια του Αποστόλου Παύλου: «Γιατί ωσότου να έρθει ο Κύριος, πάντοτε, όποτε τρώτε αυτό το ψωμί και πίνετε αυτό το ποτήριο, διακηρύττετε το θάνατο του Κυρίου». Κάθε τοπική εκκλησία εόρταζε με το δικό της τρόπο υπολογισμού την ημερομηνία της εορτής του Πάσχα. Όμως, καθώς γινόταν προσπάθεια ώστε να επιτευχθεί μια ενιαία ημερομηνία για όλες της εκκλησίες, αυτό οδήγησε σε εντάσεις κάποιες τοπικές εκκλησίες ιδίως κατά τον 3ο αιώνα. Τελικά η Α΄ Οικουμενική σύνοδος αποφάσισε οριστικά για μια κοινή ημερομηνία τέλεσης του εορτασμού του Πάσχα, που τηρείται μέχρι σήμερα με κάποιες παραλλαγές από τις διάφορες ομολογίες.

Το Σάββατο του Λαζάρου

Το Σάββατο πριν την Μεγάλη Εβδομάδα, είναι αφιερωμένο από την Εκκλησία μας, στην Ανάσταση του Λαζάρου. Ο Ιησούς βρισκόταν μακριά και όταν έφτασε στο σπίτι του Λαζάρου, ο ίδιος ήταν ήδη νεκρός τέσσερις ημέρες. Είχε δε ταφεί, όπως συνηθιζόταν τότε, σε μια σπηλιά, η οποία έκλεινε με μια μεγάλη πέτρα. Από την Μάρθα οδηγήθηκε ο Ιησούς στον τάφο του Λαζάρου και εκεί ζήτησε να βγάλουν την πέτρα που σφράγιζε την σπηλιά. Στην συνέχεια προσευχήθηκε στον Πατέρα Του και φώναξε: «Λάζαρε δέυρο έξω». Και έτσι έγινε. Ο αναστημένος Λάζαρος πρόβαλε στην είσοδο της σπηλιάς και περπάτησε προς τον Ιησού.

Το Σάββατο του Λαζάρου ο λαός μας διατηρεί πολλά όμορφα έθιμα. Ένα από αυτά είναι τα Κάλαντα του Λαζάρου. Τα κάλαντα αυτά τραγουδούν μόνο κορίτσια οι λεγόμενες «**Λαζαρίνες**». Από την προηγούμενη έχουν μαζέψει λουλούδια και με αυτά έχουν στολίσει καλαθάκια. Με αυτά τα καλαθάκια γυρνούν από σπίτι σε σπίτι και τραγουδούν:

«Ήρθε ο Λάζαρος ήρθαν τα Βάγια,
ήρθε των Βαγιών η εβδομάδα.
Ξύπνα Λάζαρε και μην κοιμάσαι,
ήρθε η μέρα σου και η χαρά σου.
Πού ήσουν Λάζαρε; Πού ήσουν
κρυμμένος;
Κάτω στους νεκρούς στους
πεθαμένους.
Δε μου φέρνετε, λίγο νεράκι,
που το στόμα μου πικρό φαρμάκι.
Δε μου φέρνετε λίγο λεμόνι.
που το στόμα μου, σαν περιβόλι.

Ήρθε ο Λάζαρος, ήρθαν τα Βάγια,
ήρθε η Κυριακή που τρων' τα
ψάρια.
Βάγια, Βάγια και Βαγιώ.
τρώνε ψάρι και κολιό.
Και την άλλη Κυριακή,
τρώνε το ψητό τ' αρνί.

Κ.Τ.Λ.

Οι νοικοκυραίοι που άκουγαν τα κάλαντα, έδιναν στις Λαζαρίνες φρούτα, διάφορα φαγώσιμα ή

χρήματα.

Η Κυριακή των Βαΐων

Η Κυριακή μετά το Σάββατο του Λαζάρου είναι η Κυριακή των Βαΐων. Πρόκειται για την τελευταία Κυριακή της Σαρακοστής και ταυτόχρονα την πρώτη ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας. **Ημέρα αφιερωμένη στην είσοδο του Ιησού στην Ιερουσαλήμ.** Ο λαός είχε ήδη μάθει για την Ανάσταση του Λαζάρου. Έστρωσαν κλαδιά (βάγια στα εβραϊκά) φοινίκων στους δρόμους από όπου περνούσε ο Χριστός με το γαϊδουράκι και Τον επευφημούσαν τραγουδώντας «**Ωσαννά ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου, ο βασιλεύς του Ισραήλ**».

Από τα Βάγια, πήρε το όνομα της η ημέρα αυτή.. Στις μέρες μας, την Κυριακή των Βαΐων, όλες οι εκκλησίες στολίζονται με βάγια.....

Μεγάλη Δευτέρα

Με τη Μεγάλη Δευτέρα ξεκινά η εβδομάδα των Παθών του Ιησού .
Στη Συναγωγή των Εβραίων αποφασίζεται η σύλληψη του Χριστού...

Μεγάλη Τρίτη

Την Μεγάλη Τρίτη διαβάζονται δύο παραβολές του Κυρίου. Η παραβολή των Μυρών Παρθένων και η παραβολή των Ταλάντων. Με την παραβολή αυτή, ο Ιησούς δίδαξε ότι οι άνθρωποι πρέπει να καλλιεργούν τα χαρίσματα που τους δίνει ο Θεός, όχι μόνο για το δικό τους καλό αλλά και για το καλό του συνόλου. Στον εσπερινό της Μεγάλης Τρίτης ακούγεται ένα από τα ωραιότερα τροπάρια της εκκλησιαστικής υμνογραφίας. [Το τροπάριο της Κασσιανής](#). Όπως λέει και το όνομα του, υμνογράφος του τροπαρίου αυτού είναι η Κασσιανή. Μια μοναχή της Βυζαντινής εποχής, προικισμένη με το χάρισμα να γράφει εκπληκτικούς στίχους.

Σε λίγες περιοχές της Ελλάδας, την Μεγάλη Τρίτη φτιάχνονται τα πασχαλινά κουλούρια και τσουρέκια.

μμμμ.... Ωραία!!!

Μεγάλη Τετάρτη

Ο Ιούδας πήγε να συναντήσει τους Αρχιερείς. Τους ρώτησε τι θα του δώσουν για να τους παραδώσει τον Χριστό, και αυτοί του υποσχέθηκαν **τριάντα** **αργύρια**.

Το απόγευμα της Μεγάλης Τετάρτης, στις εκκλησίες μας, τελείται το **Μυστήριο του Μεγάλου Ευχελαίου**. Κατά την διάρκεια του, διαβάζονται επτά Ευαγγέλια και επτά Ευχές. Ευλογείται έτσι το λάδι με το οποίο ο ιερέας «σταυρώνει» τους πιστούς στο μέτωπο, στο πηγούνι, στα μάγουλα και στις παλάμες.

Το λάδι του Ευχελαίου θεωρείται **θεραπευτικό**.. Σε κάποιες περιοχές της Ελλάδας, οι γυναίκες πηγαίνουν στο **Μεγάλο Ευχέλαιο**, έχοντας μαζί τους μια σουπιέρα με αλεύρι. Σε αυτό στερεώνουν τρία κεριά, τα οποία καίνε κατά την τέλεση του Μυστηρίου. Το αλεύρι αυτό, το χρησιμοποιούν για να φτιάξουν τσουρέκια ή κουλουράκια....

Μεγάλη Πέμπτη

Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΔΕΙΠΝΟΣ

Τη Μεγάλη Πέμπτη αναβιώνονται στην Εκκλησία μας, τα γεγονότα της τελευταίας ημέρας της ζωής του Ιησού Χριστού στη Γη. Όπως μας αναφέρουν τα Ευαγγέλια, ο Χριστός θέλησε πριν θυσιαστεί για την σωτηρία των ανθρώπων, να δειπνήσει για τελευταία φορά με τους μαθητές του. Ο δείπνος αυτός είναι ο γνωστός μας **Μυστικός Δείπνος**. Πριν ξεκινήσει ο Δείπνος, ο

Χριστός πήρε μια λεκάνη με νερό και έπλυνε τα πόδια των μαθητών του. Αυτό ήταν μια ενέργεια που έκαναν οι δούλοι της εποχής. Δηλαδή πριν από το φαγητό, έπλεναν τα πόδια των κυρίων τους. **Με την πράξη του αυτή ο Ιησούς θέλησε να διδάξει τους μαθητές του και, μέσω αυτών, όλους τους ανθρώπους να είναι ταπεινοί και να υπηρετούν τους συνανθρώπους τους.** Κατόπιν ο Ιησούς κατά την διάρκεια του Μυστικού Δείπνου,

και αφού είχε αποχωρήσει ο Ιούδας, παρέδωσε στους μαθητές του, το **Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας (Θεία Κοινωνία)**. Πρόσφερε άρτο λέγοντας: «λάβετε φάγετε τούτο εστί το σώμα μου» και κρασί «πίετε έξ αυτού πάντες τούτο γαρ εστί το αίμα μου το της καινής διαθήκης το περί πολλών εκχυνόμενον εις άφεσιν αμαρτιών». Η παράδοση της Θείας Ευχαριστίας τελείωσε με την εντολή: «τούτο ποιείτε εις την εμην ανάμνησιν». Μόλις τελείωσε ο Μυστικός Δείπνος, ο Ιησούς και οι μαθητές του, πήγαν στο **Όρος των Ελαιών**. Εκεί ο Χριστός προσεύχεται στον Πατέρα του, και τελικά συλλαμβάνεται από τους Ρωμαίους, με την βοήθεια του Ιούδα.

Στον Εσπερινό της ημέρας έχουμε την Σταύρωση του Θεανθρώπου. Διαβάζονται τα 12 Ευαγγέλια που περιγράφουν τα Άγια Πάθη. Μετά το 5ο Ευαγγέλιο, βγαίνει ο Εσταυρωμένος.

Στις εκκλησίες, όλο το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης μέχρι το πρωί της Μεγάλης Παρασκευής, παραμένουν κυρίως γυναίκες οι οποίες «μοιρολογούν», ψάλλοντας ύμνους για τον Χριστό. Σε πολλά μέρη, προετοιμάζουν **τον στολισμό του Επιταφίου** κατά την διάρκεια της νύχτας

αυτής.

Στα σπίτια των Χριστιανών, την Μεγάλη Πέμπτη, βάφονται τα κόκκινα αυγά. Για τον λόγο αυτό, η ημέρα λέγεται και

Κόκκινη Πέμπτη ή
Κοκκινοπέφτη. Εκτός από τα
αυγά, την μέρα αυτή,
φτιάχνονται τα πασχαλινά
κουλούρια και τα τσουρέκια.

Μεγάλη Παρασκευή

Την Μεγάλη Παρασκευή οι χριστιανοί όλου του κόσμου, ζουν την κορύφωση του Θείου Δράματος. Είναι η ημέρα των Παθών του Ιησού. Ο Χριστός, μετά την σύλληψη του στο Όρος των Ελαιών, δικάστηκε και καταδικάστηκε από τους Αρχιερείς. Η δίκη ήταν βέβαια τυπική αφού η ετυμηγορία είχε αποφασιστεί πριν καν συλληφθεί. Οι Αρχιερείς ήθελαν τον θάνατο Του. Ο Χριστός οδηγείται στην αυλή όπου οι στρατιώτες του φορούν μια πορφύρα και ένα αγκάθινο στεφάνι. Τον κοροϊδεύουν αποκαλώντας τον «Βασιλιά των Ιουδαίων», τον χτυπούν και τον φτύνουν. **Η ώρα της Σταύρωσης έχει πλησιάσει.**

Φορτωμένος ο Ιησούς με τον Σταυρό στον οποίο θα σταυρωθεί, οδηγείται προς τον λόφο του Γολγοθά. Στο δρόμο δεν αντέχει το βάρος του Σταυρού και πέφτει.. Τελικά στις 9 η ώρα το πρωί, ο Ιησούς σταυρώνεται. Το μαρτύριο του Χριστού κράτησε έξι ώρες. Στις 3 η ώρα το απόγευμα παρέδωσε το πνεύμα Του, αφού προηγουμένως είχε συγχωρήσει όλους ευθύνονταν για τον θάνατο Του.

Επειδή όμως το Σάββατο απαγορεύονταν οι κηδείες, ο Ιωσήφ κρυφός μαθητής του Χριστού, ζήτησε από τον Πιλάτο να πάρει το σώμα Του και να το ενταφιάσει. Η άδεια αυτή του δόθηκε και έτσι τυλίγοντας το σώμα του Χριστού σε ένα σεντόνι, τον ενταφίασε σε ένα μνήμα λαξευμένο σε βράχο. Το άνοιγμα του μνήματος, κλείστηκε με μια μεγάλη πέτρα

Η τελετή της Αποκαθήλωσης, γίνεται στις εκκλησίες μας, το μεσημέρι της μεγάλης Παρασκευής. Ενώ το βράδυ της ίδιας ημέρας τελείται η περιφορά του Επιταφίου. **Οι καμπάνες των εκκλησιών χτυπούν πένθιμα όλη την διάρκεια της ημέρας.** Το έθιμο απαγορεύει κάθε εργασία την ημέρα αυτή. Σε πολλές περιοχές φτιάχνουν ένα ομοίωμα του Ιούδα, και μετά την

περιφορά του Επιταφίου το παραδίδουν στην φωτιά. Τα λουλούδια του επιταφίου, μοιάζουν στους πιστούς, οι οποίοι τα φυλούν μαζί με τις εικόνες στα σπίτια τους. Τέλος, την ημέρα αυτή συνηθίζεται οι πιστοί να επισκέπτονται τους τάφους των νεκρών συγγενών και φίλων...

Μεγάλο Σάββατο

Το Μεγάλο Σάββατο είναι η τελευταία ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας και της Μεγάλης Σαρακοστής.

Το
Οι

σώμα
πρωί

τελείται η Θεία Λειτουργία της Πρώτης Ανάστασης.

Στα Ιεροσόλυμα, **η τελετή της Αφής του Αγίου Φωτός και της Ανάστασης του Κυρίου, γίνονται το μεσημέρι του Μεγάλου Σαββάτου.** Στην Ελλάδα η Θεία Λειτουργία της Αναστάσεως γίνεται το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου. Κατά την διάρκεια της Λειτουργίας, στις 12 ακριβώς τα μεσάνυχτα, σβήνουν τα φώτα της εκκλησίας και ο ιερέας προβάλλει στην Ωραία Πύλη, κρατώντας σε κάθε χέρι από μία δεσμίδα τριάντα τριών κεριών με το [Αγιο Φως](#), και ψάλλοντας το

«Δεύτε λάβετε Φως...». Στην συνέχεια ιερείς, ψάλτες και πιστοί βγαίνουν στο περίβολο της εκκλησίας όπου γίνεται η ανάγνωση του Ευαγγελίου της Αναστάσεως και ψάλλεται το **«Χριστός Ανέστη εκ νεκρών Θάνατον πατήσας και τοις εν τοις μνήμασι, ζωήν χαρισάμενος .**

Οι πιστοί μετά το τέλος της λειτουργίας μεταφέρουν το Άγιο Φως στα σπίτια τους και το έθιμο θέλει να το φυλάνε να μην σβήσει για σαράντα ημέρες. Στο γυρισμό τσουγκρίζουμε αυγά κόκκινα και τρώμε μαγειρίτσα...

Κυριακή του Πάσχα

Την Κυριακή του Πάσχα εορτάζουμε την Ανάσταση του Ιησού Χριστού. Οι Αρχιερείς ειδοποιήθηκαν από στρατιώτες ότι ο Ιησούς αναστήθηκε.

Οι μαθητές πήγαν όντως στην Γαλιλαία και εκεί εμφανίστηκε μπροστά τους ο Χριστός. **Τους ευλόγησε και τους είπε να ταξιδέψουν και να διδάξουν όσα αυτός τους δίδαξε.** Επίσης τους έδωσε την εντολή, όποιον πιστεύει σε Αυτόν, να τον βαπτίζουν στο όνομα του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Έτσι έκαναν οι μαθητές του, και έφτασε ο λόγος του Θεού μέχρι τις μέρες μας.

Η γιορτή του Πάσχα είναι κινητή. Δεν γιορτάζεται, δηλαδή, κάθε χρόνο την ίδια ημερομηνία. Το πότε θα γιορτάζουμε το Πάσχα, καθορίστηκε από την 1η Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας το 325μ.Χ. Εκεί ορίστηκε ότι Κυριακή του Πάσχα θα είναι η πρώτη Κυριακή που ακολουθεί την πανσέληνο μετά την εαρινή ισημερία (21 Μαρτίου).

Αν τύχει και η πανσέληνος είναι ημέρα Κυριακή, τότε Πάσχα θα έχουμε την επόμενη Κυριακή. Έτσι βγαίνει το συμπέρασμα ότι το Πάσχα «πέφτει» πάντα ανάμεσα στις 4 Απριλίου και στις 8 Μαΐου.

Παρακάτω έχω μερικά έθιμα του τόπου μας... ξέρετε ότι μου αρέσουν.. και ελπίζω να τα μάθετε κάποτε στα παιδιά σας...

Το παραδοσιακό ψητό την ημέρα της ανάστασης είναι το **αρνί στη σούβλα**.

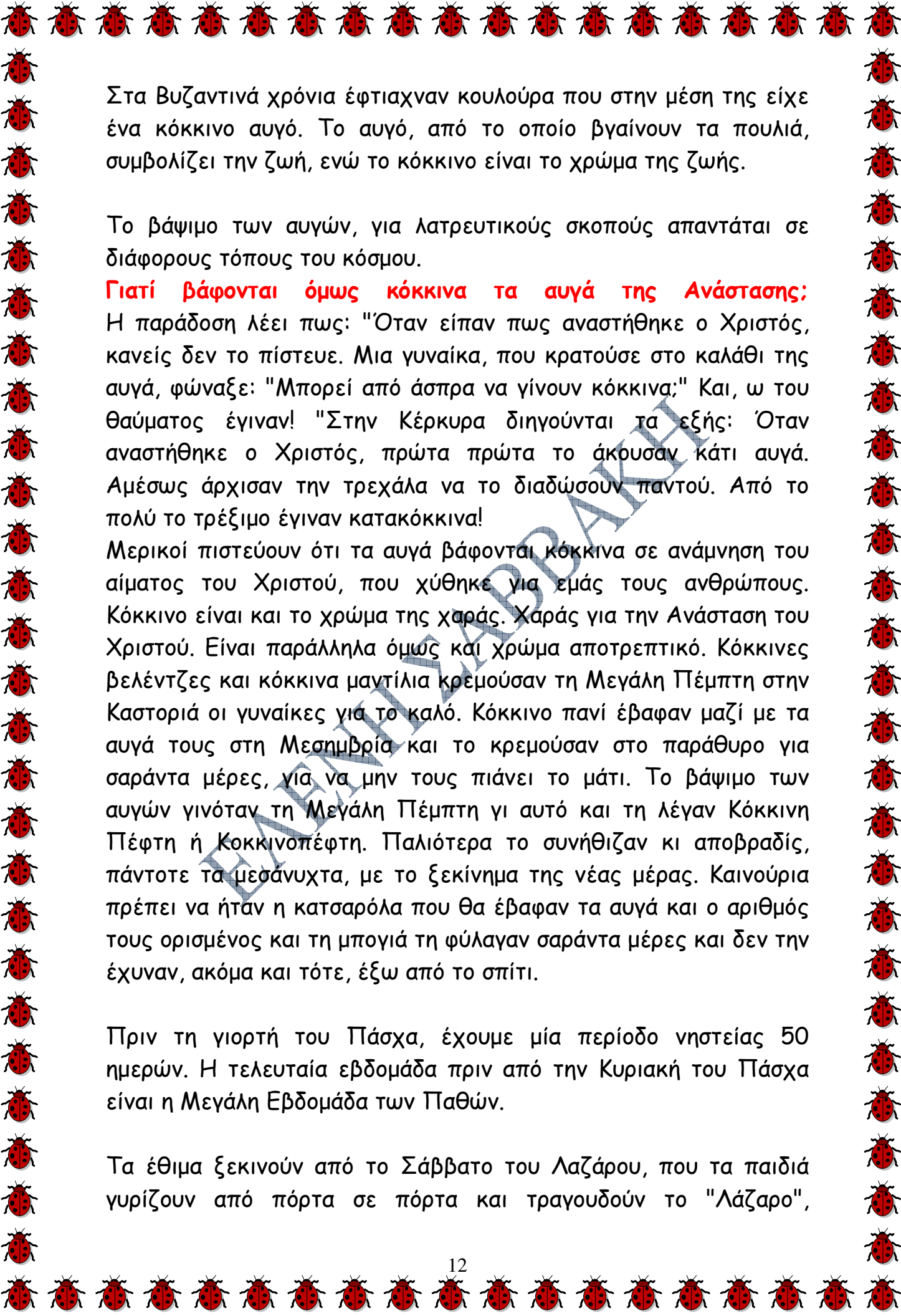
Τα λαϊκά έθιμα κατά το σύγχρονο εορτασμό της Ανάστασης στην Ελλάδα, περιλαμβάνουν δείπνο με κύριο φαγητό τη μαγειρίτσα, το βράδυ της Ανάστασης, το τσουγκρίσμα των κόκκινων αυγών στο σπίτι ή έξω από την Εκκλησία, το «φιλί της αγάπης» την ώρα της Ανάστασης.

Πώς ξεκίνησαν όλα αυτά:

Το χριστιανικό συμβολισμό του Πάσχα καθιέρωσε για πρώτη φορά ο Απόστολος Παύλος. Από την εποχή που οι χριστιανοί άρχισαν να γιορτάζουν το Πάσχα, διατήρησαν ορισμένα χαρακτηριστικά του Εβραϊκού, ενώ ταυτόχρονα προσέθεσαν άλλα. Αυτό φαίνεται από το πασχαλινό αρνί (οβελίας) και τα κόκκινα αυγά. Πλούσια είναι η παράδοση για τον συμβολισμό των αυγών του Πάσχα.

Το αυγό, πανάρχαιο σύμβολο της γένεσης του κόσμου, της γέννησης της ζωής, το συναντάμε σε πολλές λατρείες, τόσο πρωτόγονες, όσο και περισσότερο εξελιγμένες. Είναι στη λαϊκή και μυθολογική φαντασία το σύμβολο της ζωής. Έχει μέσα του δύναμη ζωική και πίστευαν πως μπορούσε να την μεταδώσει στους ανθρώπους, τα ζώα, τα φυτά.

Για τους πρώτους Χριστιανούς το αυγό είναι το σύμβολο της Ανάστασης του Χριστού. Στο Μεσαίωνα, βάφονταν αυγά για να δοθούν σαν δώρα το Πάσχα.

A decorative border of red ladybugs surrounds the text on all four sides.

Στα Βυζαντινά χρόνια έφτιαχναν κουλούρα που στην μέση της είχε ένα κόκκινο αυγό. Το αυγό, από το οποίο βγαίνουν τα πουλιά, συμβολίζει την ζωή, ενώ το κόκκινο είναι το χρώμα της ζωής.

Το βάψιμο των αυγών, για λατρευτικούς σκοπούς απαντάται σε διάφορους τόπους του κόσμου.

Γιατί βάφονται όμως κόκκινα τα αυγά της Ανάστασης:

Η παράδοση λέει πως: "Όταν είπαν πως αναστήθηκε ο Χριστός, κανείς δεν το πίστευε. Μια γυναίκα, που κρατούσε στο καλάθι της αυγά, φώναξε: "Μπορεί από άσπρα να γίνουν κόκκινα;" Και, ω του θαύματος έγιναν! "Στην Κέρκυρα διηγούνται τα εξής: Όταν αναστήθηκε ο Χριστός, πρώτα πρώτα το άκουσαν κάτι αυγά. Αμέσως άρχισαν την τρεχάλα να το διαδώσουν παντού. Από το πολύ το τρέξιμο έγιναν κατακόκκινα!

Μερικοί πιστεύουν ότι τα αυγά βάφονται κόκκινα σε ανάμνηση του αίματος του Χριστού, που χύθηκε για εμάς τους ανθρώπους. Κόκκινο είναι και το χρώμα της χαράς. Χαράς για την Ανάσταση του Χριστού. Είναι παράλληλα όμως και χρώμα αποτρεπτικό. Κόκκινες βελέντζες και κόκκινα μαντίλια κρεμούσαν τη Μεγάλη Πέμπτη στην Καστοριά οι γυναίκες για το καλό. Κόκκινο πανί έβαφαν μαζί με τα αυγά τους στη Μεσημβρία και το κρεμούσαν στο παράθυρο για σαράντα μέρες, για να μην τους πιάνει το μάτι. Το βάψιμο των αυγών γινόταν τη Μεγάλη Πέμπτη γι αυτό και τη λέγαν Κόκκινη Πέφτη ή Κοκκινοπέφτη. Παλιότερα το συνήθιζαν κι αποβραδís, πάντοτε τα μεσάνυχτα, με το ξεκίνημα της νέας μέρας. Καινούρια πρέπει να ήταν η κατσαρόλα που θα έβαφαν τα αυγά και ο αριθμός τους ορισμένος και τη μπογιά τη φύλαγαν σαράντα μέρες και δεν την έχυναν, ακόμα και τότε, έξω από το σπίτι.

Πριν τη γιορτή του Πάσχα, έχουμε μία περίοδο νηστείας 50 ημερών. Η τελευταία εβδομάδα πριν από την Κυριακή του Πάσχα είναι η Μεγάλη Εβδομάδα των Παθών.

Τα έθιμα ξεκινούν από το Σάββατο του Λαζάρου, που τα παιδιά γυρίζουν από πόρτα σε πόρτα και τραγουδούν το "Λάζαρο",

συγκεντρώνοντας χρήματα και αυγά.
Στην Ήπειρο μάλιστα, στις κτηνοτροφικές περιοχές, χτύπαγαν ταυτόχρονα και μεγαλοκούδουνα. "Πες μας Λάζαρε τι είδες εις τον Άδη που επήγες..."

Για την ψυχή του Λάζαρου οι γυναίκες ζύμωναν ανήμερα το πρωί ειδικά κουλούρια, τους "λαζάρηδες", τα "λαζαρούδια" ή και "λαζαράκια". "Λάζαρο δεν πλάσεις, ψωμί δεν θα χορτάσεις" έλεγαν, μια και ο αναστημένος φίλος του Χριστού πίστευαν πως είχε παραγγείλει: "Όποιος ζυμώσει και δε με πλάσει, το φαρμάκι μου να πάρει..."

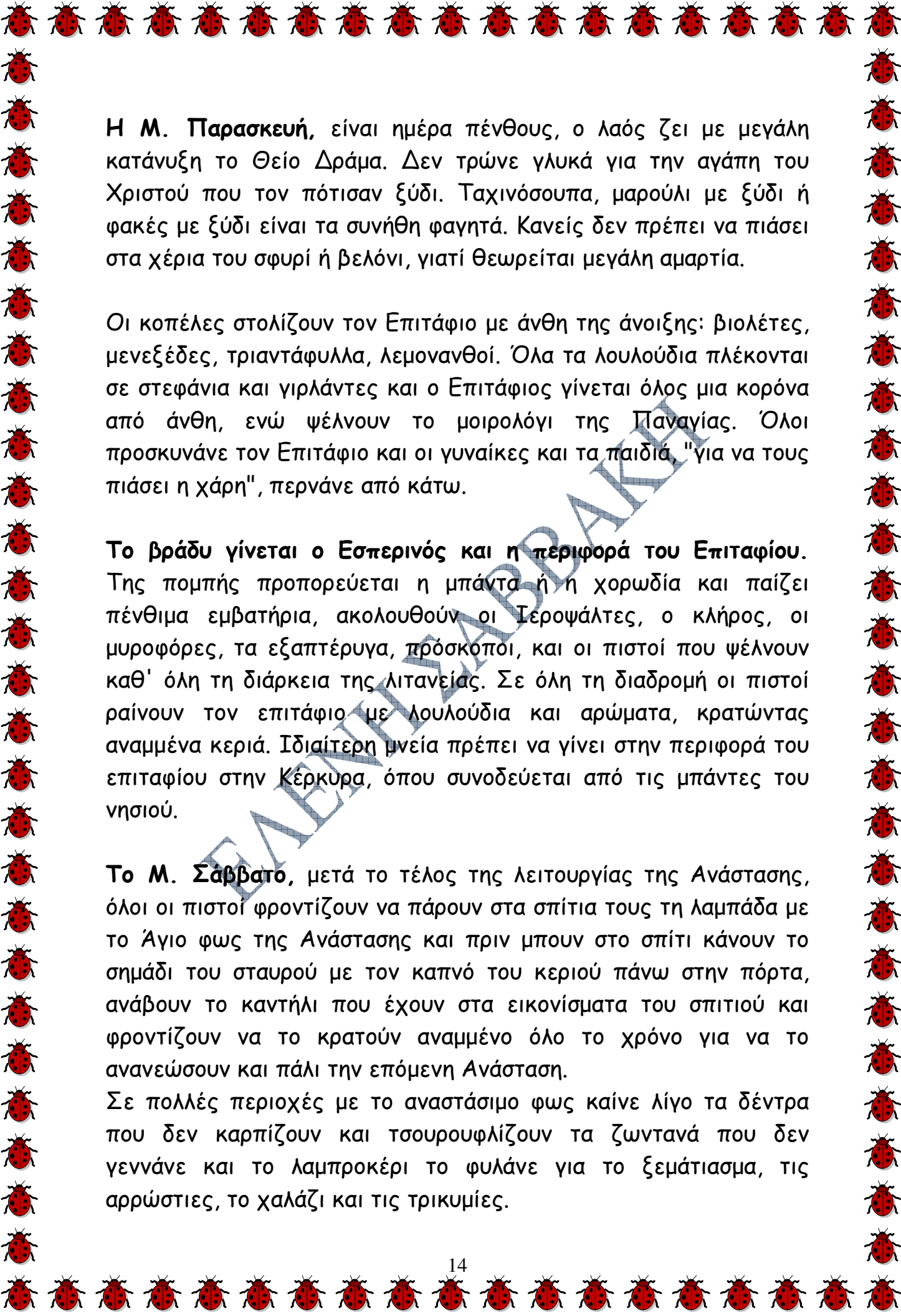
Το πρωί της Κυριακής των Βαΐων, οι πιστοί πηγαίνουν στην εκκλησία για να πάρουν το σταυρό φτιαγμένο με βάγια (φύλλα φοινίκων) που το τοποθετούν στα εικονίσματα για να τους φυλάει όλο το χρόνο. Από την Κυριακή των Βαΐων και κάθε βράδυ καθ' όλη τη διάρκεια της Μ. Εβδομάδας, όλοι οι πιστοί μαζεύονται στις εκκλησίες για να παρακολουθήσουν με κατάνυξη τα Θεία Πάθη. Αν και είναι ακόμα σαρακοστή, η εκκλησία την Κυριακή των Βαΐων επιτρέπει το ψάρι. Έτσι και το τραγούδι των παιδιών λέει:

"Βάγια, Βάγια των βαγιών,
τρώνε ψάρι και κολιό,
κι ως την άλλη Κυριακή
με το κόκκινο αυγό!"

Την Μ. Τρίτη φτιάχνουν οι νοικοκυρές τα κουλουράκια.

Την Μ. Τετάρτη γίνεται το πλύσιμο και το καθάρισμα του σπιτιού ενώ το απόγευμα γίνεται στην εκκλησία το ευχέλαιο.

Την Μ. Πέμπτη βάφουν τα αυγά. Την Μ. Πέμπτη το βράδυ, αφού τελειώσουν τα 12 Ευαγγέλια, κοπέλες αναλαμβάνουν να στολίσουν τον επιτάφιο με γιρλάντες από λευκά λουλούδια, έτσι την Μ. Παρασκευή το πρωί ο επιτάφιος είναι έτοιμος για να δεχθεί το "σώμα του Χριστού" κατά την Αποκαθήλωση.

A decorative border of red ladybugs with black spots surrounds the text. The ladybugs are arranged in a grid-like pattern, with some overlapping the text.

Η Μ. Παρασκευή, είναι ημέρα πένθους, ο λαός ζει με μεγάλη κατάνυξη το Θείο Δράμα. Δεν τρώνε γλυκά για την αγάπη του Χριστού που τον πότισαν ξύδι. Ταχινόσουπα, μαρούλι με ξύδι ή φακές με ξύδι είναι τα συνήθη φαγητά. Κανείς δεν πρέπει να πιάσει στα χέρια του σφυρί ή βελόνη, γιατί θεωρείται μεγάλη αμαρτία.

Οι κοπέλες στολίζουν τον Επιτάφιο με άνθη της άνοιξης: βιολέτες, μενεξέδες, τριαντάφυλλα, λεμονανθοί. Όλα τα λουλούδια πλέκονται σε στεφάνια και γιρλάντες και ο Επιτάφιος γίνεται όλος μια κορόνα από άνθη, ενώ ψέλνουν το μοιρολόγι της Παναγίας. Όλοι προσκυνάνε τον Επιτάφιο και οι γυναίκες και τα παιδιά, "για να τους πιάσει η χάρη", περνάνε από κάτω.

Το βράδυ γίνεται ο Εσπερινός και η περιφορά του Επιταφίου. Της πομπής προπορεύεται η μπάντα ή η χορωδία και παίζει πένθιμα εμβατήρια, ακολουθούν οι Ιεροψάλτες, ο κλήρος, οι μυροφόρες, τα εξαπτέρυγα, πρόσκοποι, και οι πιστοί που ψέλνουν καθ' όλη τη διάρκεια της λιτανείας. Σε όλη τη διαδρομή οι πιστοί ραίνουν τον επιτάφιο με λουλούδια και αρώματα, κρατώντας αναμμένα κεριά. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στην περιφορά του επιταφίου στην Κέρκυρα, όπου συνοδεύεται από τις μπάντες του νησιού.

Το Μ. Σάββατο, μετά το τέλος της λειτουργίας της Ανάστασης, όλοι οι πιστοί φροντίζουν να πάρουν στα σπίτια τους τη λαμπάδα με το Άγιο φως της Ανάστασης και πριν μπουν στο σπίτι κάνουν το σημάδι του σταυρού με τον καπνό του κεριού πάνω στην πόρτα, ανάβουν το καντήλι που έχουν στα εικονίσματα του σπιτιού και φροντίζουν να το κρατούν αναμμένο όλο το χρόνο για να το ανανεώσουν και πάλι την επόμενη Ανάσταση.

Σε πολλές περιοχές με το αναστάσιμο φως καίνε λίγο τα δέντρα που δεν καρπίζουν και τσουρουφλίζουν τα ζωντανά που δεν γεννάνε και το λαμπροκέρι το φυλάνε για το ξεμάτισμα, τις αρρώστιες, το χαλάζι και τις τρικυμίες.

Στρώνεται το τραπέζι: μαγειρίτσα, σαλάτα με σαρδέλες, γαλατόπιτα, τυρόπιτα, ψητό της κατσαρόλας.

Πρώτα - πρώτα όμως θα τσουγκρίσουν τα αυγά. Τη συνήθεια αυτή βρίσκουμε στους Βυζαντινούς, ήδη από το 13ο αιώνα. "Με τ' αυγό να τ' ανοίξω" έλεγαν, έτρωγαν το αυγό τους και ξεκίναγαν το φαγητό. Σε μερικά μέρη τρεις μέρες δεν σήκωναν το τραπέζι και τα ψίχουλα τα έριχναν στα αμπέλια για να έχουν πολύ καρπό.

Ιδιαίτερο έθιμο γίνεται στην Κέρκυρα το πρωί του Μ. Σαββάτου, με το "σπάσιμο" κανατιών σε ένα συγκεκριμένο καντούνι.

Ανήμερα το Πάσχα ψήνεται το αρνί στη σούβλα, πολλοί όμως το συνηθίζουν στο φούρνο, γεμιστό με ρύζι, κουκουναρία και σταφίδες.

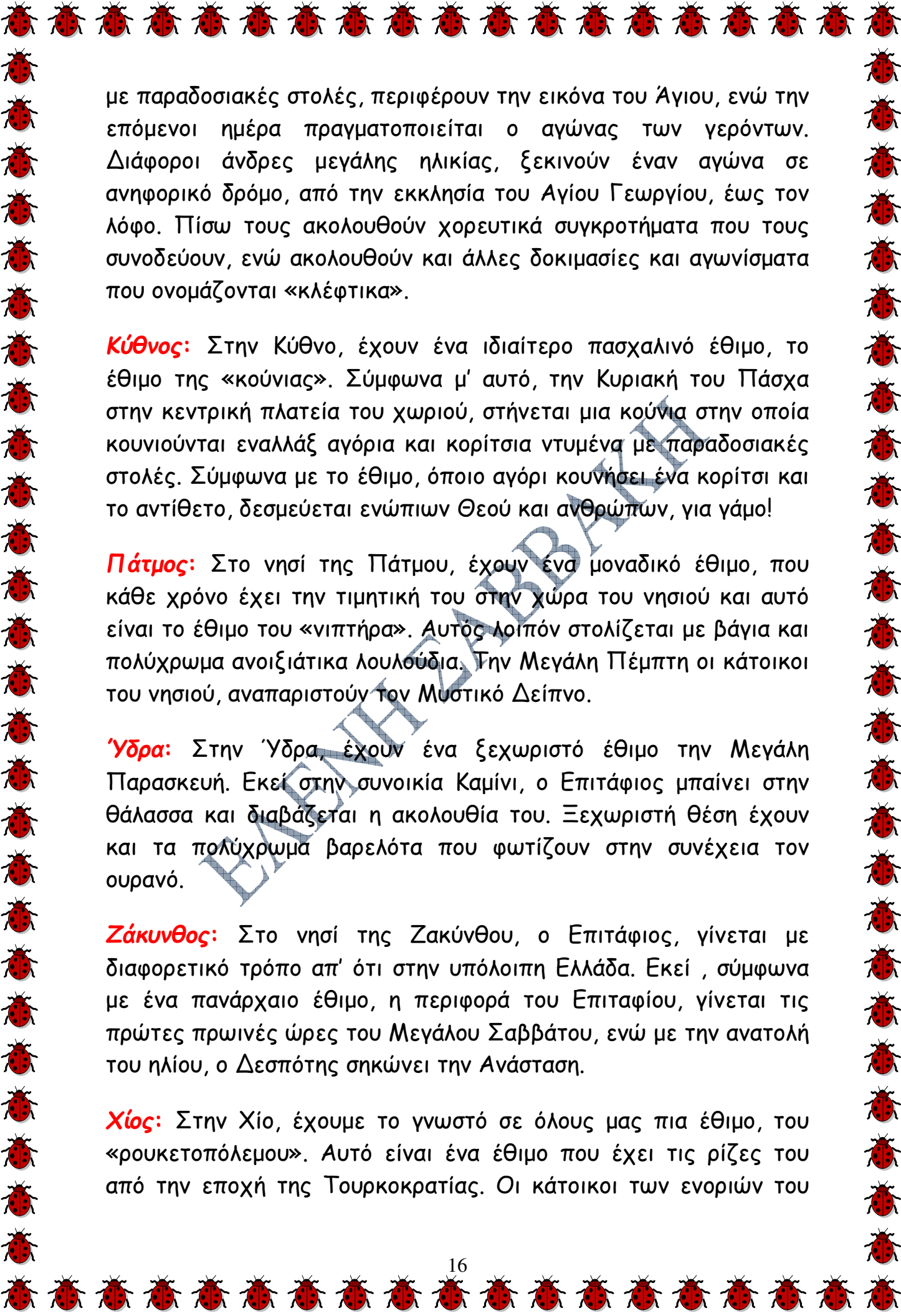
Το μεσημέρι της Κυριακής του Πάσχα γίνεται η Δεύτερη Ανάσταση. Η Αγάπη. Για την αγάπη των ανθρώπων σταυρώθηκε ο Χριστός, γι αυτό και το Ευαγγέλιο διαβάζεται σε δώδεκα γλώσσες, συμβολίζοντας την ενότητα των εθνών. "Το φίλημα της αγάπης" ανταλλάσσουν όλοι οι πιστοί, ενώ ο παπάς τους μοιράζει από ένα κόκκινο αυγό.

Σε ολόκληρη την Ελλάδα η Μεγάλη Εβδομάδα και το Πάσχα γιορτάζονται με ξεχωριστή λαμπρότητα και κατάνυξη.

Κάθε περιοχή έχει τα δικά της έθιμα... διαβάστε μερικά...

Θράκη: Στην Θράκη, ένα σημαντικό έθιμο είναι και το «κάψιμο του Ιούδα». Σύμφωνα με το έθιμο αυτό, τα παιδιά αφού φτιάξουν το ομοίωμα του Ιούδα, το περιφέρουν από σπίτι σε σπίτι και ζητούν κλαδιά. Αυτά θα τα χρησιμοποιήσουν την Μεγάλη Παρασκευή μετά την περιφορά του Επιταφίου, όπου βάζοντάς τους φωτιά θα «κάψουν» τον Ιούδα. Συνηθίζεται μέρος της στάχτης αυτής, να παίρνουν για να την ρίξουν στα μνήματα.

Αράχωβα: Σημαντικό έθιμο στην Αράχωβα, είναι η περιφορά της εικόνας του Αγίου Γεωργίου. Ανήμερα του Πάσχα, ντόπιοι ντυμένοι

A decorative border of red ladybugs with black spots surrounds the text. There are 18 ladybugs in each of the four corners and a horizontal row of 18 ladybugs at the top and bottom.

με παραδοσιακές στολές, περιφέρουν την εικόνα του Άγιου, ενώ την επόμενοι ημέρα πραγματοποιείται ο αγώνας των γερόντων. Διάφοροι άνδρες μεγάλης ηλικίας, ξεκινούν έναν αγώνα σε ανηφορικό δρόμο, από την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, έως τον λόφο. Πίσω τους ακολουθούν χορευτικά συγκροτήματα που τους συνοδεύουν, ενώ ακολουθούν και άλλες δοκιμασίες και αγωνίσματα που ονομάζονται «κλέφτικα».

Κύθνος: Στην Κύθνο, έχουν ένα ιδιαίτερο πασχαλινό έθιμο, το έθιμο της «κούνιας». Σύμφωνα μ' αυτό, την Κυριακή του Πάσχα στην κεντρική πλατεία του χωριού, στήνεται μια κούνια στην οποία κουνιούνται εναλλάξ αγόρια και κορίτσια ντυμένα με παραδοσιακές στολές. Σύμφωνα με το έθιμο, όποιο αγόρι κουνήσει ένα κορίτσι και το αντίθετο, δεσμεύεται ενώπιων Θεού και ανθρώπων, για γάμο!

Πάτμος: Στο νησί της Πάτμου, έχουν ένα μοναδικό έθιμο, που κάθε χρόνο έχει την τιμητική του στην χώρα του νησιού και αυτό είναι το έθιμο του «νιπτήρα». Αυτός λοιπόν στολίζεται με βάγια και πολύχρωμα ανοιξιάτικα λουλούδια. Την Μεγάλη Πέμπτη οι κάτοικοι του νησιού, αναπαριστούν τον Μυστικό Δείπνο.

Ύδρα: Στην Ύδρα, έχουν ένα ξεχωριστό έθιμο την Μεγάλη Παρασκευή. Εκεί στην συνοικία Καμίνη, ο Επιτάφιος μπαίνει στην θάλασσα και διαβάζεται η ακολουθία του. Ξεχωριστή θέση έχουν και τα πολύχρωμα βαρελότα που φωτίζουν στην συνέχεια τον ουρανό.

Ζάκυνθος: Στο νησί της Ζακύνθου, ο Επιτάφιος, γίνεται με διαφορετικό τρόπο απ' ότι στην υπόλοιπη Ελλάδα. Εκεί, σύμφωνα με ένα πανάρχαιο έθιμο, η περιφορά του Επιταφίου, γίνεται τις πρώτες πρωινές ώρες του Μεγάλου Σαββάτου, ενώ με την ανατολή του ηλίου, ο Δεσπότης σηκώνει την Ανάσταση.

Χίος: Στην Χίο, έχουμε το γνωστό σε όλους μας πια έθιμο, του «ρουκετοπόλεμου». Αυτό είναι ένα έθιμο που έχει τις ρίζες του από την εποχή της Τουρκοκρατίας. Οι κάτοικοι των ενοριών του

Αγίου Μάρκου και της Παναγίας της Ερειθιανής, δύο εκκλησιών που βρίσκονται αντικριστά, έφτιαχναν παλιά, αυτοσχέδια κανονάκια, που με τα χρόνια εξελίχθηκαν σε αυτοσχέδιες ρουκέτες. Ο ρουκετοπόλεμος, αποτελεί ένα ιδιαίτερο έθιμο στην Χίο, γι' αυτό και η προετοιμασία των ρουκετών ξεκινά αμέσως μετά το Πάσχα για να είναι έτοιμες τον επόμενο χρόνο.

Ρόδος: Στην Ρόδο, τα παιδιά το Μεγάλο Σάββατο γυρνούν από σπίτι σε σπίτι και τραγουδούν τον «Λάζαρο». Το αντίτιμο είναι χρήματα ή αυγά, τα οποία και συγκεντρώνουν για να τα δώσουν αργότερα στους ιερείς. Ένα ακόμα έθιμο της ημέρας είναι και τα λεγόμενα «Λαζαράκια». Αυτά, είναι πασχαλινά κουλούρια που φτιάχνουν οι νοικοκυρές του νησιού σε στριφτό σχήμα. Τα «Λαζαράκια» συμβολίζουν το σώμα του Λαζάρου που ήταν τυλιγμένο σε σάβανο.

Λεωνίδιο: Στο Λεωνίδιο, γίνεται κάτι μοναδικό. Το βράδυ της Ανάστασης, οι πιστοί των ενοριών, κατασκευάζουν φωτεινά «αερόστατα» τα οποία και αφήνουν να πετάξουν ψηλά στον ουρανό.

Μακεδονία: Στην Μακεδονία, διατηρείται ακόμα και στις μέρες μας, το πανάρχαιο έθιμο «Για βρεξ' Απρίλη μου». Το έθιμο αυτό γιορτάζεται την τρίτη ημέρα του Πάσχα και συμμετέχουν χορευτικά συγκροτήματα απ' όλη την Ελλάδα και διασκεδάζουν όλοι...

Τα Χαλκούνια το Πάσχα στο Αγρίνιο

Ένα από τα χαρακτηριστικά πασχαλινά έθιμα της Ελλάδας λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο το βράδυ της Μεγάλης Παρασκευής στο Αγρίνιο. Συγκεκριμένα, το βράδυ μετά τον Επιτάφιο της κάθε ενορίας, οι «χαλκουνάδες» κατεβαίνουν στους δρόμους του Αγρινίου για να σμίξουν στην κεντρική πλατεία και να λάβουν μέρος στον

χαλκονοπόλεμο! Η ιστορία του εθίμου χάνεται στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, όταν οι Αγρινιώτες τα άναβαν κατά την περιφορά του Επιταφίου για να απομακρύνουν τους αλλόθρησκους. Συνέχισαν όμως να τα κατασκευάζουν και μετά την απελευθέρωση της χώρας στα πλαίσια ενός εθίμου και δημιουργώντας τις «ομάδες» του χαλκονοπόλεμου.

Δύο (2) ήταν οι βασικές «ομάδες». Η «ομάδα» του Αγίου Χριστοφόρου- Αγίας Τριάδας και Αγίου Γεωργίου και η «ομάδα» του Αγίου Δημητρίου-Παναγίας και Ευαγγελιστρίας. Η «μάχη» παλιότερα γινόταν στην επάνω πλατεία (Στράτου), αργότερα στην κάτω πλατεία (Μπέλλου-Δημοκρατίας).

Ελπίζω να ρίξετε μια ματιά... αξίζει τον κόπο...

Να θυμάστε πως το άγχος σας πρέπει να ναι δημιουργικό και όχι ανταγωνιστικό!!!

Διαβάζετε για τον εαυτό σας και όχι για τους μεγάλους...

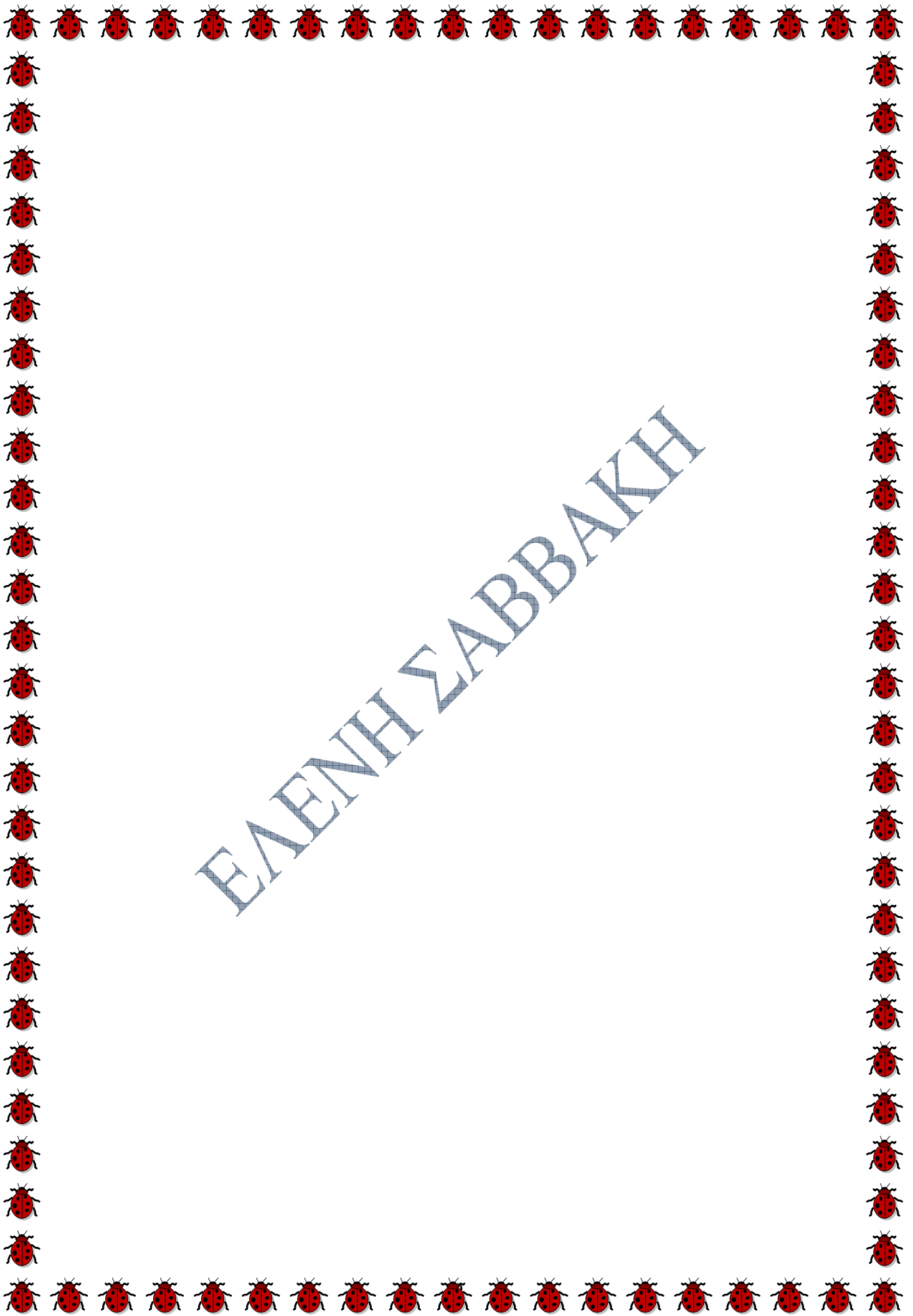
Εύχομαι να το διασκεδάσετε και να γυρίσετε για τον τελευταίο σταθμό...

Χαμογελάστε και ανοίξτε την αγκαλιά σας...

Με αγάπη

Η Δ/ντρια

ΕΛΕΝΗ ΖΑΒΒΑΚΗ